

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 183. szám.

Péntek, augusztus 12.

A drágaság.

Irta: Jeszenszky Pál, kir. tanácsos,
az O. M. G. E. ügyvezető titkára.

— augusztus 12.

Alig van aktuálisabb kérdés, mint a drágaság kérdése. Az utóbbi hetekben még a képviselőházat is mozgásba hozta, sőt napokon át foglalkoztatta. Magától értődik, hogy e kérdésben is nagyon ellentétesek voltak a vélemények, aszerint, a mint a szónokok a fogyasztók vagy pedig a termelők szempontjából bírálták a kérdést.

A fogyasztók a drágaság miatt a mezőgazdaságot okolják s a védővámoknak tulajdonítják, különösen a hus és a többi élelmiszereknek drága voltát. Hát hiszen, hogy a védővámoknak gyenge hatású meg van a kívánt hatása, azt tagadni senkinek sem jut eszébe, de hogy a védővámok hatását a laikus publikum tulbecsüli, azt néhány adattal bizonyíthatjuk. Julius 29-én pl. Budapesten 20-20 korona, Liverpoolban 21-79 korona, Bécsben 23-30 kor., Prágában 21-20 kor., Mannheimben 25-62 kor., Párisban 24-74 kor., Chibagóban 20-10 kor., Newyorkban 20-18 korona volt a buza ára. A védővámokkal védett Magyarországon a buza métermázsánkénti ára tehát teljesen egyforma a vámmentes amerikai piacok buza áraival. Vámvédelem nélkül vajon mekkora ára lenne ma a magyar buzának, s mezőgazdaságunk a drága munkabér s nagy terhek mellett vajon hogy egzisztálhatna? Ezekkel a kérdésekkel persze a fogyasztók nem tartják érdemesnek foglalkozni.

A hus rendkívüli drága voltát sem a Balkán államok elmaradt állapotához képest lehet tulajdonítani. Bizonyítja ezt az is, hogy mikor a szerb államhoz az 1907-ben betiltották, habár 70.000 darab marhával kevesebb került a budapesti piacra, a hus ára még sem emelkedett, mert a saját tenyésztésünkből származó kínálat a keresletet mindig kielégítette, kielégíti most is s csupán kivételünk csappant meg. Az erős áremelkedésnek okai a rossz takarmánytermésű évek, ami azonban természetes, mert hiszen a drága takarmánnyal tartott jószág árának arányban kell állni a ráfordított költségekkel.

Tény azonban az, hogy a husár nem áll arányban az élő jószág árával. Világos tehát ebből, hogy a hus drágaságában a közvetítő kereskedelemnek nagy része van. Elkerülhetetlenül szükséges tehát elsősorban az illegális közvetítést csökkenteni és a fogyasztót a termelővel közelebb hozni.

A drágaság azonban nemcsak speciális magyar, hanem nemzetközi jelenség is és a pénz vásárló képességének jelentékeny csökkenésében leli magyarázatát. Nálunk azonban sok más egyéb faktor is segíti a drágaságot intenzívebbé tenni. Itt vannak pl. az ipari kartelek, a szindicátusok, amelyeknek egytől-egyik célja az áremelés. Az áremelésnek csak kis részben ad létjogosultságot a folytonos sztrájkok által kieresztett munkabérdrágulás.

A drágaság enyhítésének első módja tehát a közvetítő kereskedelem kiküszöbölése. Ezért van tehát szükség termelő és fogyasztói szövetkezetekre, melyek árcsökkentő képességét az említett parlamenti vitában cáfolták és kétségbe vonták. Ennek az álláspontnak a képviselője azonban

megfeledezett arról, hogy a fogyasztási szövetkezetek hamisítatlan és jóminőségű árut adnak a fogyasztónak és ha a portékák ára azonos is a kereskedőkével, azoknak jóminősége a szövetkezet áruit határozottan olcsóbbá teszi a szatócsok áruinál.

A szövetkezetek ellenségeit azonban hasztalan próbálnók napnál fényesebb argumentumokkal meggyőzni. Hasztalan utunk a nyugati államok hatalmas szövetkezeinek a példájára, amelyek leginkább igazolják a fogyasztó szövetkezetek létjogosultságát és életrevalóságát. Igaz ugyan, hogy ott más a publikum is és a nyugati államokban a szövetkezeti eszmét még nem diskreditálta a „résztvénytársaság m. sz.”-féle csodabogár.

A drágaságnak egyik jelentékeny oka az élelmiszer ipar rendezetlensége és széttagolása, valamint ennek tulságos áremelő törekvései is. Előmozdítja a husdrágaságot az a helytelen politika, amely prémiumokkal segíti elő az abraktakarmányoknak az országból való kiözönlését. Ez drágítja nálunk az állathizlalat. Csökkenteni lehetne a drágaságot a fogyasztási adók leszállításával, vagy eltörlésével.

Ime ezek a drágaság főbb okai, amelyek után nagyon könnyű orvosszert találni a drágaságra. Szüntessük meg a drágaság okait, ezzel együtt megszűnik maga a betegség is.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118), minden nap regge 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 1/45 óráig délután. Ugyanazon napoktól este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő és zuhanyfürdő reggeltől este 8 óráig nyitva van.

Augusztus 13., 14. országos vásár.

Augusztus 17. A szindigyi-bizottság ülése.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeeskerei meteorológiai állomás időjárás-jelentése.)

Augusztus 12.

Barométer emelkedő, délután 1:38 órakor: 7570 mm.
Hőmérséklet: maximum 24,5 C., minimum 15,2 C. Csapadék: 30,8. Felhőzet: Cu—St. 5. Szélirány és erősség: NW. 1.
Jóslat a következő 24 órára: Derűs, Melegebb.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvastást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnap este 8 óra 38 percgig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percgig; felhőzet: Ci = fűtőfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— A kulturegyesület ülése. A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület igazgatósága ma délelőtt dr. Vinczehid Ernő m. főjegyző, igazgató elnöklésével ülést tartott a vármegyházán. Az ülésen jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos főispán, egyesületi elnök, Baaden Károly, Jeszenszky Nándor, Mayer Rezső, Somfai János, Szalay József és Szenes Adolf igazgatósági tagok. Az ülésen több sürgősebb természetű folyó ügyet intéztek el, majd Somfai János titkár jelentést tett az idegenajku torontáli gyermekeknek magyar szóra Makóra történt szüneti kitélepitéséről. Végül az igazgatóság fölkerlte dr. Dellimanics Lajos főispán, egyesületi elnököt, hogy a torontálmegyei közkönyvtár és muzeum érdekében járjon közben a kormánynál, amit a főispán készséggel ígért meg.

— Jegyzőválasztás. Tarrason szerdán tartották meg a jegyzőválasztást dr. Csávossy Ignác főszolgabíró elnöklése alatt. Az állásra tízennégyen pályáztak. Dr. Csávossy főbíró valamennyit kandidálta s közülük egyhangulag Kiszeliczky Döme volt helyettesjegyzőt választották meg, akiben érdemes erőt nyer a vármegye jegyzői kara.

— A brüsszeli közigazgatási kongresszusról. Schopf Kálmán krassószörénymegyei árvaszéki elnök a „Budapesti Hírlap” mai számában cikket ír a brüsszeli közigazgatási kongresszusról. A cikkben a többek közt a következőket írja:

Nekünk magyaroknak, sajnos, nem volt módunkban a többi szakosztály ülésén jelen lennünk, mert a II. szakosztályban való részvétel, ahova a vármegyei s ahhoz hasonló departementális, stb., szóval a középfoku közigazgatás vitatása tartozott, teljesen leköttette időnket. Ugy mondhatnám, szerencsés véletlen folytán, melyet annak köszönhetünk, hogy az angol delegátus, talán kissé szatirikusan, kikezdte a magyar vármegyei rendszert, sehogyszem akarván akceptálni a két dudás szisztémának (alispán és főispán) helyességét, mindjárt az első ülésünk kezdetén Vinczehid Ernő dr. torontálmegyei főjegyző, delegátus-társamnak föl kellett szólalnia s formás, szép nyelvezetű beszédben kifejtette a vármegyei önkormányzat lényegét és hasznát. Amihez hozzáfűzök a magam megjegyzéseit, a mi gyámügyi igazgatásunkról, előterjesztvén egyuttal a jövő kongresszusra e tárgyban kitűzendő vitakérdést, melyet a szakosztály, s utóbb az összes ülés, egyhanguan elfogadott. Mielőtt azonban Vinczehid főjegyző tulajdonképpen tárgyra rátért volna, finom disztinkcióval mondotta el Ausztriától való külön államiságunk lényegét, mert kezdetben az osztrákokkal egy kalap alá vontak minket. Természetes következménye volt ez annak, hogy a magyar kormány hivatalosan nem képviseltette magát s mi ketten, Vinczehid főjegyzővel, csak mint a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének delegátusai szerepeltünk.

— A zombolyai dalünnep. A zombolyai iparosdalgylet, mint már röviden említettük, aug. 14-ikén és 15-ikén tartja Csekonics Endre v. b. t. t. védnöksége alatt zászlószentelési ünnepélyét. A zászlóánya Csekonics Endréné grófné lesz. A zászlószentelés alkalmából az egylet nagy dalünnepélyt rendez, amelyen részt vesznek a délmagyarországi dalgyletek és pedig: az első nagykikindai polgári dalgylet, a verseczi iparosok dalgylete, a gyertyamosi férfi dalkör, szegedi polgári dalárda, a lugosi iparosok dalköre, az anina-cselniki „Almbruder” dalgylet, a verseczi munkásdalkoszoru, a temeskutasi bortermelek dalgylete, a temes-moraviczai férfi-dalgylet.

Az ünnepély aug. 14-ikén vasárnap este kezdődik, amikor este 8 órakor szerenádok adnak Csekonics Endréné grófnő zászlóanyának, dr. Reinhard Péterné zászlóanya-helyettesnek és Révfy Géva temesvári tanítóképződei zenetanárnak, a zombolyai dalárda diszkarnagyanak. A szerenádok után ismerkedési estély következik az Erzsébetparkban.

Augusztus 15-én hétfőn 9 órakor ünnepi nagymise lesz, amely alkalommal megtörténik a zászlószentelés. A mise után a templom előtti téren a zászlószögeket verik be. Délben 1 órakor diszebéd lesz a Jemelka szállóban, d. u. 4 órakor pedig az Erzsébet-parkban jótékony bazárral és tombolával egybekötött kabaréelőadás. Este fél 9 órakor lesz a diszhangverseny, amelyen részt vesznek az összes dalgyletek, amelyek zászlóját egyuttal a zombolyai hölgyek megkoszorozzák. A hangversenyt tánc követi.

— A tartalékosok és póttartalékosok behívása. A szegedi 5-ik honvédkiegészítő parancsnokság átiratott intézett Nagybeeskerek város polgármesteri hivatalához, amelyben tudatván, hogy a tartalékos és póttartalékos legénységet a jövő évben felsőbb rendelet folytán több turnusban hívják be, kéri egyuttal a polgármesteri hivalt, hogy a jövő évben fegyvergyakorlatra köteleles 1908., 1906., 1904., 1902. s 1900. évfolyambeli tartalékos, valamint az 1908., 1906. és 1904. évfolyambeli póttartalékos legénységet a közszéglől-

járságok révén megkérdeztetni arra nézve, hogy a fegyvergyakorlatra való bevonulás az év melyik időszakában volna polgári foglalkozásukra nézve legkevésbé hátrányos.

— **Filharmonikusok hangversenye.** Megirtuk legutóbb, hogy a nagybecskereki filharmoniai egyesület f. hó 14-ikén Bégaszentgyörgyön, f. hó 20-ikán pedig Módoson rendez hangversenyyel egybekötött műkedvelői előadást. Az egyesület elnöksége most közli velünk, hogy a bégaszentgyörgyi előadást megtartják, a módosi azonban közbejött akadályok miatt egyelőre elmarad.

— **Halál az irodában.** Fritz János nagybecskereki 63 éves közkeletű ellenőrt ma délelőtt 10 órakor hivatalában munkaközben agyszélhűdés érte, mely rögtön halállal végződött. A szomorú eset persze nagy izgalmat keltett a kórház irodai személyzete között, mely tüstént értesítette erről dr. Kleits János kórházi igazgató-főorvost, aki azonban már csak a halott hálát konstatálhatta. Az elhunyt Magyarutcai lakására szállították, a honnan holnap délután temetik el. Fritzet, aki régi s. öztiszteletben álló polgára volt Nagybecskerek városának, neje és rokonain kívül számos jóbarátja gyászolja.

— **Szobrászműterem Nagybecskereken.** Tunner Alajos tehetséges fiatal nagybecskereki szobrászművész budapesti és bécsi tanulmányainak elvégzése után most Nagybecskereken, a Jenőherceg-utca 7. sz. alatt műtermet rendezett be magának, ahol mindenféle, a szobrászatba vágó munkával foglalkozik s néhány csinos munkájával már el is készült. A fiatal művész különösen művészi alkotású márvány síremlékeket készít s a napokban fejezte be egyik nagyobb szabású munkáját, mely műtermében van kiállítva, ahol az érdeklődő közönség azt holnap, szombaton és vasárnap délután 2-től 4 óráig megtekintheti.

— **Felvétel a színművészeti akadémiába.** Az országos m. kir. színművészeti akadémia igazgatósága közli, hogy az akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 12., 13., 14-ikén, az akadémia I. és II. osztályába pedig szeptember hó 15-én tartatnak meg délután 3 órától 5 óráig. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Színpadias csinos alak. b) Tiszta kiejtésű csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyai műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, amennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. Az előkészítő, valamint az I. akadémiai osztály növendékei 4 korona beiratási díjat és 10 korona felvételi díjat, az akadémia II. osztály növendékei pedig 4 korona beiratási díjat, 2 korona bélyegdíjat, azonkívül minden növendék 60 korona tandíjat tartozik 2 részletben fizetni.

A Szent István ünnepnap alkalmából a magy. királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a nevezett vasut, valamint kassa-oderbergi vasut magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt áron menettérti jegyek adatkak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus 18-20. napjain — az utóbbi napon azonban legkésőbb délelőtt 9 óráig Budapestre érkező — valamennyi személyszállító vasúthoz (expressz vonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5 napon éjféltől lejár. Megjegyeztetik azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak f. évi augusztus hó 20-án délután történhetik; korábbi visszatérés esetére a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakitásának sem menet-, sem jévetkor nincs helye. Gyermeknek számára külön kedvezmény nem engedélyeztetik. Budapest, 1910. július hó 13. Az igazgató helyett: Alex, főfelügyelő. (8-X.6)

— **Elzárás.** Kereskedő: Melegen ajánlom ezeket a fegyverházban kötött harisnyákat
Hölgy: Hátha nem jók?
Kereskedő: Lehetetlen; saját készítményeim.

— **Férje után a halálba.** Néhány hónap előtt halt meg Meszner József lippai gazda. Felesége, egy huszonnyolc éves fiatal asszony annyira szívére vette férje halálát, hogy a temetés óta buskomorságba esett, kerünte a társasá-

got, sőt saját gyermekeit is elhanyagolta. Ismételtlen hangzott, hogy öngyilkos lesz. Tervét tegnapelőtt valóra is váltotta. Egy borotvaéles konyhakéssel elvágta nyakát és mire rátaláltak, elvérzett. Három apró, teljesen elárvult gyermek gyászolja halálát.

— **A szegedi Uránia Nagybecskereken.** A szegedi Uránia mozgófénykép-színház, mely ezen a téren hazánk egyik legnagyobb tudományos vállalata, tegnap több heti előadásra Nagybecskerekre érkezett s ma kezdi meg Vass Sándor igazgatóval előadásainak sorozatát. Az előadások naponként este 7 és fél 9 órakor kezdődnek.

— **Az augusztusi országos vásár.** A nagybecskereki országos vásárnak ma volt a második napja, amikor legnagyobb részt már csak lovakat hajtottak fel, de azért szarvasmarha is volt még meglehetősen számmal. A lófelhajtás már nem volt olyan nagy, mint tegnap a szarvasmarháké és ennek nagyobb részét a tegnapi hatalmas eső az oka, amely sok embert visszatart a vásár meglátogatásától. A forgalom mindemellett meglehetősen nagy volt s a kereslet is aránylag kielégítőnek mondható. Ami a lovak árát illeti, azok normálisak. Elsőrendű lovakért 1000-1100 koronát kérnek, másodikrendű lovak 700-850 koronáért kelnek el. Jobb minőségű igaslovakért 400-500, gyengébbekért 200-300 koronát kérnek, de azért nagy számmal vannak még ennél is olcsóbb lovak. A lóvásárt holnap folytatják. Ugyancsak holnap kezdik meg a kirakó-vásárt is, amely kedvező idő esetén szép sikerrel biztat.

— **A meggyógyított akáca.** Az orvosok sok mindenhez hozzászoktatták az idők folyamán a beteg emberi szervezetet. A mai kultúrember orvoságon él és minél differenciáltabb, annál számosabbak az ő patikaszerei. A legismertebb szer a vas. Az egészen elkeseredett ember ölmet szokott magába ereszteni, akkor aztán már sem mire sincs szüksége, a vérszegény vasat sziv fel folyadékban, porban és így pótolja azt, ami hiányzik a szervezetéből. Sápáros kis leányok, akik lekaparják a falról a meszet, két üvegek tartalmát kanalazzák és még arra is van eset, hogy kipírul az arcuk. Dr. Reinhardt Péter zombolyai orvos, aki sok vérszegény sváb serdülőlánynak szerezte már vissza a piros színét, azt vette észre már tavaly, hogy a háza előtti akác nem olyan, mint a többi. Ennek a levelei csaknem teljesen fehérek, éppen hogy kibujnak a napugár cirógatására, de semmi kedvük az élethez, kényszeredetten végeznek minden életműködést, virágot sem hoznak. Finom érzékű, modern poéták már verset írtak volna arról, hogy volt egyszer egy vézna akác, az „beleszeretett a Szajna partján bolyongó topolyfába és vergődött az uzaron”. Reinhardt doktor azonban nem modern poéta, hanem nyitott szemmel néző realis ember, kapta magát és belevert egy sereg hatalmas vasszögöt a földbe, közvetlenül az akác törzse körül. Aztán elutazott és csak négy hét múlva került vissza akácvirág nyitására. A derek zombolyaiak akkor már legendákat beszéltek az akác csodájáról, ennek a fának a levele volt a legsötétebb zöld, ennek a fürtje a legdusabb. Nincs benne semmi boszorkányság, meggyógyította a vas, ami hiányzott a szervezetéből, hogy egészséges életműködést fejthessen ki. Meg lehet próbálni, hogy mennyiben hasonló ebben a biológiai dologban az emberi, meg a növényi élet.

— **A zombolyai sertéstolvajok.** Zombolyán ez évi március hóban Marie Sztója barácsi munkás, továbbá Kozsokár Pál és Gyurja Miklós ronászentmihályi napszámok éjjel két sertéshizláló házának falát kiásták és az udvarba való behatolás után a disznólakban levő összes, számszerint harminchat darab, háromezerhatszáz korona értékű sertést ellopták. A lopott sertések-ből tíz darabot Kadareczán János, két-két darabot pedig Kadareczán Simon és Kadareczán Miklós vett meg, annak ellenére, hogy a sertéslopásról tudomással bírtak. A három tolvaj lopás büntetése miatt, a három vásárló pedig orgazdaság miatt került a nagybikini törvényszék elé. A tolvajok a bíróság előtt azzal védekeztek, hogy a disznókat úgy találták. Az orgazdák ellenben a terhelő bizonyítékoktól szorítatva, beismerték, hogy a tömeges disznólopásról tudomásuk volt. A törvényszék tehát ezek és más bizonyítékok alapján nem fogadta el a tolvajok naiv védekezését s a magyaranyu sertéslopás

ügyében a következőképen ítél: Kozsokár Pált és Marie Sztóját két és fél évi, Gyurja Miklós pedig két évi fegyházzal sújtotta a bíróság, mind a három lopás büntetése miatt. Kadareczán Jánost orgazdaság miatt hat hónapi börtönrre, Kadareczán Simont és Kadareczán Miklóst pedig fejenként tízennégy napi fegyházzal sújtotta a bíróság, szintén orgazdaság miatt. Az összes vádlottak fölébbezést nyújtottak be a szegedi királyi ítéletárhoz. A tábla Kadareczán Simon és Kadareczán Miklós fogházbüntetését fejenként negyven korona pénzbüntetésre szállította le, a többiekre nézve azonban elfogadta az elsőbíróság indoklását s annak ítéletét helybenhagyta. A vádlottak semmisségi panasz nyújtottak be a Kuriához.

TÁVIRATOK

A jövő évi költségvetés.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az összes miniszteriumokban teljes erővel folyik a jövő 1911. évi költségvetés előkészítő munkája. A kereskedelmi miniszteriumban már holnap be is fejezik az előkészítő munkát, de a többi miniszteriumokban is vége felé járnak a költségvetési tervezetek előkészítésének. A munka befejeztével az egyes miniszteriumok átküldik terveiket a pénzügy miniszteriumba s ott állítják össze az egész jövő évi költségvetést. A költségvetési tervezetet a legelső őszi minisztertanácson tárgyalják s állítják meg végleg s Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház első ülésének egyikén beterjeszti a költségvetést s elmondja exposéját.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi Matin legutóbb K h u e n - H é d e r v á r y Károly gróf miniszterelnökkel folytatott beszélgetést közölt. Ma hivatalosan kijelentik, hogy ez a beszélgetés nem mindenben fedti a miniszterelnök nyilatkozatait.

A kereskedelmi miniszter utja.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter vasárnap Marienbadba utazik néhány heti kurára.

A nagy államkölcson.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” ered. táv.) A párisi Journal tegnapi számában foglalkozik az 560 milliós magyar államkölcsonnel s az ellen és hangon állást foglal, illetőleg azt ellenséges hangon tárgyalja. A cikkhez egy bécsi táviratot fűz a lap, mely azt jelenti, hogy a kölcson-ügy miatt Fontenay vicomte budapesti francia főkonzul állása megrendült. Egy újságíró beszélgetést folytatott ma Fontenay vicomte-al, aki kijelentette, hogy a kölcsonügyről nem nyilatkozhatik. Állásának megrendüléséről nem tud semmit s valószínűtlennek is tartja ezt a hírt, mert ő a kölcsonügyben sohasem tárgyalt. Ugyancsak nyilatkozott ma ez ügyben Teleszky pénzügyi államtitkár is egy újságíró előtt s ostobaságnak mondja e hírt, mert a főkonzul sohasem foglalkozott a kölcson ügyével.

A horvát helyzet.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” ered. távirata.) Mai zágrábi jelentés szerint a horvát országgyűlést, a melyen a feloszlatast kihirdetik, nem augusztus 16-ára, hanem 22-ikére hívták össze. Tomasić bán egyben az új pártalakítás dolgában hétfőn tanácskozni fog az egyes pártok vezetőivel.

SZÁLLÍTÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIOK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN

Iroda: Szerb hitközségi palota.
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139.

PERL MÓR ÉS FIA : SZÁLLITÓK

Iroda: Szerb hitközségi palota
(Szerbtemplom-utca) Telefon 139

Elvállalunk minden a szállítási szakma körébe vágó megbízást. Eszközünk mindennemű szállításokat helyben és vidékre, továbbá butorszállításokat saját patent butorszállító kocsijainkban, valamint mindennemű beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyújtunk.

482-2006

ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

1910
enged
vissza
életbe
beleér
herce
adásra

Családi dráma.

Szeged, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szántai István és felesége, Kovács Anna tegnap együttesen a Tiszába ölték magukat. Néhány órával utána kifogták holttestüket. A férfit Szerbkeresztúrnál, az asszonyt Magyar-kanizsánál. Az öngyilkos házaspár jó módban élt, az asszony azonban idegbajos volt s azt hiszik, hogy az asszony betegsége játszott közre a drámában.

Arató-sztrájkok.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Aradi jelentés szerint Heimann Dezső dombegyházi birtokosnál az aratómunkások sztrájkba léptek. Ugyancsak sztrájkba léptek a munkások Biró Albert aradmegyei birtokosnál is. A sztrájkolók béremelést követelnek.

A kolera.

Budapest, aug. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Amsterdami jelentés szerint az ottani kikötőben az orosz partvidékekről érkező „Karl” és „Republique” nevű hajókat, a hajókon észlelt kolera-gyanus esetek miatt vesztélgár alá helyezték.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záriatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (augusztusra)	19 40
Buza (októberre)	19 92
Rozs (októberre)	14 74
Zab (októberre)	14 42
Tengeri (augusztusra)	11 28
Tengeri (októberre)	11 46

Közgazdaság.

Ingtalanok forgalma.

Nagybecskerek város területén folyó évi aug. 5-től augusztus 12-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Szöke János tulajdonát képező 248. öi. sz. ház felét megvette Szöke szül. Bohn Mária 2000 koronáért.

Biebel Karolina tulajdonát képező 1632. sz. házat megvette özv. Tomity Angyalka 5100 koronáért.

Szvatlina István és Vilma tulajdonát képező 21. öi. sz. házat megvette Szanád Mihály 3650 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken mai napon megtartott heti vásár alkalmával

buza	50 kgr.	9—	korona
kétszeres		9—	
rozs		6—	
árpa		5—	
zab		6—	
kukorica (uj)		5 20	
repece		10—	
széna I.		7—	
II.		6—	
szalma I.		5—	
II.		5—	
burgonya 1 kgr.		—10	
disznóhús I.		1 80	
II.		1 70	
marhahús I. 1 kgr.		1 20	
II.		1 12	
borjúhús I.		1 56	
II.		1 60	
juhús		1 08	
zsir		1 68	

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

VASUT-ÜGY.

Magyar királyi államvasutak.

199.946/910. FIVa. sz.

Hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 1910 évi június hó 22-én kelt 41327/III. sz. engedélyje alapján **1910. évi augusztus hó 1-től visszavonásig** a következő intézkedéseket léptetik életbe:

1. a magyar belforgalomban (Finnmát is beleértve), továbbá a magyar, osztrák és a bosznia-hercegovinai vasutakkal való forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teheráru-küde-

mények felvételénél — az élőállat, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — a vasuti üzletszabályzat 64. § a (2.) bekezdésében előirt eljárás fog alkalmaztatni.

2. A vasuti üzletszabályzat 63. § (12.) és 80. § (8.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a rakodási határidők általánosságban 9 nappali órára leszállítottak. (A 9 nappali óra a közhírré tett raktári órák kezdetétől annak megszakitás nélkül való befejeztéig terjedő időtartam alapul vétele mellett számítatik.)

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy:

a) az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt, — a vasut által berakandó — ugyszintén általában a felek által berakandó mindennemű kocsirakományu teheráru-küldemények, élőállat, friss hús, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás-küldemények kivételével, — ha azok elszállítása azonnal meg nem történhetik, — s a feladó áruját a pályaudvaron kívánja tároltatni, amennyiben azt a tároló helyiségek engedik, a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2.) illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a lehető elszállítási tásig csakis ideiglenes őrizetbe vétetnek;

b) a vasuti üzletszabályzat 67. §-ának (5.) bekezdésében, illetőleg a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (3.) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján a Fiuméba rendelt gabonaszállítmányok, őrlémények és hüvelyesek, valamint az osztrák-magyar monarchia két államának szerződéses vámterületén kívül fekvő állomásokra rendelt gabonaszállítmányok és őrlémények a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (2) és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 5. cikk (2) bekezdése, illetőleg a vasuti üzletszabályzat 64. §-a (1) bekezdésének alkalmazása mellett is, közérdekek érvényesítése szempontjából lehetőleg soron kívül fognak elszállíttatni.

Budapest, 1910. évi július havában.

9-X5

Az igazgatóság.

15239/1910. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati felhívás.

A magyar királyi államvasutak nyugdíjintézetének tulajdonát képező VI. ker. Andrassy-ut 25. sz. házon szükséges **homlokzat tatarozási munkák** végzésére nyilvános pályázatot hirdetünk.

A feltételeket tartalmazó ajánlati iv és a költségszámítások a rendes hivatalos órákban a m. kir. államvasutak igazgatósága A. I. c. ügyosztályában (VI. Andrassy-ut 73. sz., földszint 25. a.) kaphatók.

A feltételeknek megfelelően kitöltött és sajtóközleg aláirt ajánlati iv 1 kor., a mellékletet képező költségszámítások invenként 30 fill.-es okmánybélyeggel ellátva, legkésőbb f. évi aug. 23. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatósága A. I. c. ügyosztályában nyújtandók be s a lepecsételt boríték „Ajánlat a VI. Andrassy-ut 25. sz. házon végzendő homlokzat tatarozási munkákra” címmel látandó el. Az ajánlatok augusztus hó 23-án déli 12 órákor fognak nyilvánosan felbontatni.

A bánatpénz az ajánlat összegének 5%-ában állapittatik meg. A bánatpénz legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon, tehát f. évi aug. 22-én déli 12 óráig, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Andrassy-ut 75. sz. földszint) teendő le.

A letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó. Bánatpénz nélkül, elégtelen bánatpénzzel, vagy elkésve benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokat betartásával állították ki, végre amelyeken vakarások, vagy javítások fordulnak elő, figyelembe nem vétetnek.

A m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok felett szabadon dönthessen.

Budapest, 1910. évi augusztus hó.

10-X2

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Hirdetések.

2283/1910. sz.

A zombolyai járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegyei zombolyai járásához tartozó Csösztetek községben megüresedett **körorvosi állásra** ezenel pályázatot hirdetek.

Ezen körhöz a következő községek ta toznak: Csösztetek székhely 2455 német, Ittvárnok 758 és Rogendorf 785 német, magyar és bolgár lakossal.

A körorvos javadalma évi 1600 kor. törzsfizetés és az 1908: XXXVIII. t.-cikkben meghatározott mellékjárulékok, (egy

uradalmi épületben önálló 4 szobás lakás minden mellékhelyiségekkel, udvar és kerttel), melyek jelenleg felsőbb hatósági megállapítás alatt állanak.

Megjegyzem még, hogy a Csösztetek és Rogendorf községek határában fekvő gróf Csekonics uradalom a körorvost (külön szerződés mellett) a gazdaságaiban alkalmazott tisztség és cselédség egészségügyi különös ellátásáért külön is díjazza, erre nézve azonban a hatóságot semmi nemü befolyás, vagy kötelezettség nem illeti és a pályázók ezt kizárólag az uradalommal intézzék el. Ezen uradalmi külön díjazás a következő:

1. A Csösztetek és Rogendorf adóközségekben levő uradalmi majorok összes személyzete orvosi ellátásáért (mihez minden esetben fogat adatik) készpénzben évi 1200 kor. 2. Tüzifa s kisebb terményekben évi 400 kor deputatum érték. 3. A rogen-dorfi grófi uraság családtagjai, valamint az összes kastélyszemélyzet orvosi ellátásáért készpénzben évi 400 kor.

A körorvos kézi gyógyszerért tartozik folyamodni és azt fentartani.

Felhivom mindazon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1908: XXXVIII. t.-c. 7. szakaszában előirt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a zombolyai főszolgabirói hivatalhoz f. évi **augusztus 30. d. u. 5 óráig** nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választás határnapját később fogom kitűzni.

Zombolya, 1910. évi augusztus 6.

Fóris József,
főszolgabiró.

654-5.1

1088/1910. sz.

Nagykomlós község előljárástól.

Hirdetmény.

Nagykomlós község tulajdonát képező **nagykorcsma** 1911. évi január 1-től kezdődőleg 6 évre 1910. évi **szeptember 20-án d. e. 10 órakor** a község tanácsstermében tartandó szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában megtudhatók.

Nagykomlós, 1910. évi augusztus 11.

667-3.1

Az előljáráóság.

5344/1910. sz.

Az antalfalvai járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött czrepajai (Torontálm.) községi **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket, eddigi szolgálataikat, életkorukat, a szerb nyelvbeni jártasságukat és az 1900: XX. t.-c. 3. §-ában előirt minősítésüket igazolva, hozzám folyó évi **szeptember 1-ig** nyujtsák be.

A segédjegyző fizetése 1000 korona, lakbér 200 kor. és 3 öl kemény tüzifa.

Antalfalva, 1910. évi augusztus 9.

662-21

Zsiros, főszolgabiró.

BÉRBEADÁS.

Hunyadi-utcai 609. sz. házamban folyó évi **november 1-től a**

Finkelstein - féle üzlethelyiség
= kiadó. =

özv. Mihájlovits Milánné.

670-x.1

1491/1910. sz.

Karlova község előjáróságától

Hirdelmény.

Alólírott község előjárósága ezennel közhírré teszi, miszerint Karlova község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező **nagykorcsma, tiszai csárda és a tiszai halászati jog** folyó évi aug. 29-én d. e. 9 órakor Karlova község-házában tartandó nyílt árverésen 1911. évi január 1-től számítandó 3 évre hasznobérbe fog adni.

A nagykorcsma kikiáltási ára 1600 kor.

A tiszai csárda kikiáltási ára 240 kor.

A Tisza halászati jog kikiáltási ára 160 kor.

Az árverés megkezdése előtt köteles az árverelő 10% bántpénzt letenni.

A közelebbi árverési feltételek bármikor a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Karlova, 1910 évi augusztus 10.

663-2.2

Községi előjáróság.

7167/1910. sz.

Hirdetmény.

A pancsovai kir. törvényszék, mint birtokbíróság közhírré teszi, hogy a Nagybecskereki tiszai ármentesítő-társulatnak Perlasz és Torontálerzsébetlak községek, mint tki tulajdonosok ellen a perlaszi 127. sz. és torontálerzsébetlaki 329. sz. betétekben felvett ingatlanokból történt kisajátítások után megállapítandó kártalanítási összeg tekintetében a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul a helyszínére és pedig Perlasz község-házához 1910. évi augusztus 22-ének d. e. 9 órája s a következő napok, Torontálerzsébetlak község-házához pedig 1910. évi aug. 24-ének d. e. 9 órája s a következő napok tüzetek ki, amikor is hova az összes érdekelt a törv. követ terbe alatt azzal idéztetnek, hogy esetleges elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja.

A kártalanítási eljárás vezetésére Áts Nagy Ferenc pancsovai kir. törvénzéki bír

küldetett ki, ki mellé jegyzőkönyvvezetőül Candrea János kir. törvénzéki jegyző rendeltetett.

A távollévő, vagy ismeretlen helyen tartózkodó érdekeltnek számára ügygondnokul dr. Hartl Árpád perlaszi ügyvéd neveztetett ki.

Pancsova, a kir. törvényszék, mint birtokbíróság, 1910. évi augusztus 2.

Jánosy Ferenc, elnök.
Áts Nagy Ferenc, előadó.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Ervényes 1910. május 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 24 p.

Pancsováról: délután 5 óra 15 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 6 óra 16 p.

Szegedről: (motorkocs) d. e. 10 óra 21 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégapárt pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 28 p.

délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 31 perc.

Szécsányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 1 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 48 p.

Szegedre: (motorkocs) délután 1 óra 20 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p.

délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 26 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 28 perc.

Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 6 óra 20 perckor.

2393/1910. sz.

Ozora község előjáróságától.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az Oppován tulajd. fekvő, mintegy 1400 holdnyi ozorai községi rétre kiterjedő vadászati jog folyó évi aug. 25 én d. e. 9 órakor Ozora község-házánál tartandó nyilvános szóbeli árverésen 1910. évi szeptember 1-től 1916. évi július hó végéig terjedő 6 évre bérbe fog adni.

Ozora, 1910. évi augusztus 10.

669-2.1

Községi előjáróság.

Egy nagy utcai és három udvari

lakás

november hó 1-től

kiadó

Bencze Antal és Fiainál.

665-2.1

1033/1910. sz.

Bóka község előjáróságától

Pályázati hirdetmény.

Bóka községében egy kat. nyilvántartói állás 960 kor. évi fizetés mellett lesz betöltendő.

Az állás azonnal elfoglalható.

A jegyzői teendőknél, de különösen az adó és kataszteri ügyek kezelésében teljes jártasság és a szerb nyelv ismerete megkívántatik.

Bóka, 1910. évi augusztus 10.

666-3.1

Az előjáróság.

TORONTÁLI CIPŐGYÁR

PILLANGÓ VÉDJE

NAGYBECSKERÉK.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

Külön
Torontáli cipő-osztály.
Olcsó gyári árak.
Telefon 201-3.

DIÁKOK!

Az iskolaév megkezdése előtt szerezzétek be külön a diákok részére a „Torontáli cipőgyár”-ban készített **cipőszükségleteiteket**, valamint **ing, gallér, nyakkendő, harisnyáitokat** **Benó Testvéreknél** azelőtt **KORITS A. F. Nagybecskerek.**

611-2008